

**Vážená paní
Anna Hubáčková
ministřině životního prostředí**

V Pardubicích dne 4. dubna 2022

Otevřený dopis

Výjimky z emisních limitů nemají sloužit ke svévolnému poškozování lidského zdraví. Uhelná elektrárna Chvaletice může dostat výjimku pouze do konce příštího roku.

Vážená paní ministřině,

obracíme se na Vás v naléhavé záležitosti výjimek z emisních limitů pro velká spalovací zařízení v České republice. Ministerstvo životního prostředí před Vaším příchodem do funkce posvětilo **rozsáhlé výjimky z povinnosti aplikace tzv. nejlepších dostupných technik (BAT)** u několika velkých uhelných elektráren a tepláren. Vláda, jejíž jste členkou, naopak **v programovém prohlášení deklaruje, že omezí udělování výjimek z limitů pro emise znečišťujících látek.**

Apelujeme na Vás, abyste zajistila naplnění tohoto programového bodu a zajistila, aby **výjimky byly skutečně jen dočasné a co možná nejkratší.** Zejména žádáme, abyste v probíhajícím správním řízení o výjimce **pro Elektrárnu Chvaletice zajistila důsledný soulad se zákonem o integrované prevenci, tedy aby výjimka nebyla udělena na delší než nezbytně nutnou dobu** (tj. v případě prokázání nutnosti maximálně na 2 roky od začátku platnosti limitů).

Uhelné elektrárny Počerady a Chvaletice získaly výjimky z emisních limitů pro rtuť, které jsou v absolutních emisích nesrovnatelně větší než výjimky pro jakékoliv další zdroje, a to z důvodu velkého zvýšení limitu a i velké délce výjimky. Udělená výjimka pro Počerady by znamenala, že elektrárna vypustí o 1 250 kg rtuti více než v případě splnění BAT, což z ní činí největší výjimku ze všech zdrojů. Elektrárna Chvaletice dostala výjimku na 1 234 kg rtuti, což je druhá největší výjimka a skoro dvojnásobná oproti třetí největší pro Ledvice 6. Na druhé straně statistiky je **100 z celkem 110 velkých spalovacích zařízení, které nemají výjimku pro rtuť** a 92, které nepotřebovaly výjimku na žádnou ze znečišťujících látek. Nesplnitelnost nových limitů je tedy zcela zjevně nesprávná informace, což potvrdila praxe.

Tvrzení nevládních organizací a obcí, že **není možné vydávat tak rozsáhlé výjimky, zase potvrdil Krajský soud v Ostravě** (pobočka Olomouc) na základě žaloby připravené expertní skupinou Frank Bold, když 4. března 2022 zrušil šestiletou výjimku pro elektrárnu Chvaletice a stanovil, že výjimka měla být maximálně na 2 roky (tedy na dobu, která je dle samotného provozovatele potřebná k dosažení úrovně BAT). Obdobný výsledek lze očekávat také v případě Počerad, kde se řízení dosud nachází před Krajským soudem v Ústí nad Labem.

Provozovatelé uhelných elektráren se již od roku 2014 **účastnili přípravy nových emisních limitů a byli o nich dobře informováni**. Po schválení limitů v roce 2017 měli navíc čtyřletou lhůtu, aby jim svá zařízení přizpůsobili. Ke snižování emisí a transformaci svých provozů navíc **čerpali prostředky z veřejných rozpočtů**, zejm. bezplatně přidělované emisní povolenky. Není proto podle našeho názoru přijatelné, aby se někteří provozovatelé uhelných elektráren novým emisním limitům dlouhodobě vyhýbali a šetřili provozní náklady na úkor zdraví lidí a životního prostředí za pomoci výjimek.

S politováním jsme přijali informaci, že **Ministerstvo životního prostředí podalo kasační stížnost ve prospěch znečišťovatele**, tedy elektrárny Chvaletice, a hájí rozsáhlou výjimku na úrovni více než trojnásobku emisního limitu a tedy výrazně vyšší emise rtuti do životního prostředí. Takový postup je nejen **v rozporu s Programovým prohlášením vlády**, ale také odporuje poslání Ministerstva životního prostředí, které má hájit zájmy na ochranu životního prostředí a s tím související snižování znečištění. Postup ministerstva je navíc zcela neúčinný. Nejvyšší správní soud může kasační stížnost posuzovat i několik let a výsledek je - vzhledem k velmi dobře podloženému rozhodnutí krajského soudu - krajně nejistý.

Plně chápeme aktuální energetickou situaci, kterou způsobila ruská agrese na Ukrajině, a **aktivně pracujeme na tom, aby se naše energetika obešla bez ruského plynu**. Hlavním řešením je podle všech propočtů zrychlení rozvoje obnovitelných zdrojů a energetické úspory. **Nesmýslně dlouhá a rozsáhlá výjimka z emisních limitů k tomu ani náhodou nevede** a výše zmíněnou kasační stížností se situace nevyřeší, neboť soudní řízení může trvat i několik let.

Cílem udělených výjimek bylo stanovení dodatečné lhůty pro dosažení úrovně BAT v případě, že to provozovatelé nestihli ve lhůtě čtyř let mezi schválením Závěrů o BAT a začátkem jejich účinnosti. Na konci platnosti výjimek, jejichž délka je odvozena od potřeby provozovatelů, má být dosažení úrovně BAT a pokračování v provozu. **Prodlužování výjimek tedy logicky není nutné k udržení fungování zdroje**. V případě Chvaletic soud pouze konstatoval, že na základě provozovatelem předloženého harmonogramu prací nutných k dosažení úrovně emisí dle BAT, **bylo možné udělit maximálně dvouletou výjimku**.

Vážená paní ministryně, apelujeme na Vás, abyste zajistila dostatečné úřední kapacity, aby zodpovědní úředníci v zákonem daných lhůtách vyhotovili **nové rozhodnutí o výjimce pro elektrárnu Chvaletice**, tentokrát již v souladu se zákonem. Případná **nová výjimka může být udělena max. na dva roky od začátku účinnosti BAT (tedy do 17. 8. 2023)**, tj. v souladu s rozhodnutím Krajského soudu Ostrava (pobočka v Olomouci), který vychází z provozovatelem uvedené nutné doby na provedení opatření k dosažení emisních limitů spojených s BAT. **Pokud se ukáže, že je to nutné, lze takto zajistit, aby elektrárna**

Chvaletice legálně fungovala příští topnou sezónu. Nynější právní stav umožňuje, aby MŽP v novém rozhodnutí o odvolání pro rozhodnutí o výjimce změnilo původní rozhodnutí Krajského úřadu v Olomouci v bodě týkajícím se délky výjimky a stanovilo nové datum 17. srpna. 2023, neboť v tom je nutné respektovat jasný a platný rozsudek soudu. Případně je možné zrušit celé rozhodnutí KÚ a vrátit k novému rozhodnutí KÚ s instrukcí, že má rozhodnout dle rozsudku soudu, tedy udělit výjimku do 17. 8. 2023.

Výjimku pro elektrárnu Počerady (EPOČ) je nutné zkrátit v přezkumném řízení podle § 94, zákona č. 500/2004, Sb., správní řád na dobu max. do 31. 12. 2022 (analogický postup, jaký soud shledal u ECHVA, neboť provozovatel EPOČ uvedl potřebnou dobu na instalaci technologií 1,5 roku).

Vážená paní ministryně, věříme, že využijete možností účinného řešení aktuální situace, která vznikla vinou vydání nezákonné výjimky ze strany MŽP v době před Vaším nástupem do funkce.

Se srdečným pozdravem

Jan Linhart

předseda
Zelená pro Pardubicko

Robert Hrdina

člen výboru
Zastavme elektrárnu Chvaletice

Jiří Hůla

starosta
Obec Veltruby

Anna Kárníková

ředitelka
Hnutí DUHA

Zahide Tugba Senterzi

výkonná ředitelka
Greenpeace ČR

Pavel Franc

CEO
Frank Bold

Vyřizuje:

Jiří Koželouh, Hnutí DUHA, e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz, tel: 723 559 495